

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Ba, ngày 25/11/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 261: Người nghe và làm theo lời Phật dạy là người thông minh

Người biết nghe lời đã là người thông minh rồi! Người biết nghe theo lời Phật dạy mà làm theo thì đó là đại thông minh vì chỉ như thế thì ngay đời này họ mới chân thật có hạnh phúc an vui và chân thật có được sự thành tựu trong tu hành. Hòa Thượng nói: ***“Phật giáo hóa chúng sanh cũng có sự khác biệt,”***

Khác biệt ở đây không phải là Phật dùng tâm phân biệt mà vì căn tánh chúng sanh có sự khác biệt nên Phật thuyết ra pháp khác biệt để chúng sanh có thể tiếp nhận. Như trên Kinh Hoa Nghiêm, Phật từng nói rằng vì chúng sanh không thể tiếp nhận được pháp nhất thừa nên Phật bắt buộc phải nói pháp nhị thừa và tam thừa. Pháp nhất thừa là pháp thành Phật, pháp nhị thừa là pháp cho hàng Thanh Văn, tam thừa là nhân thừa, là thiên thừa. Nếu tu thì có phước đời sau sanh ra làm người giàu có hoặc sanh lên trời. Chúng ta là người học Phật thì phải thấu hiểu điều này.

Cũng giống như ở thế gian, có người thích niệm Phật thì chúng ta mang pháp niệm Phật đến với họ, người khác thì chỉ muốn trở thành một người chuẩn mực có một gia đình hạnh phúc thì chúng ta giới thiệu chuẩn mực Thánh Hiền đến với họ. Cho nên chúng ta phải đem ra được pháp mà chúng sanh cần. Phật giáo hóa chúng sanh là dùng tâm đại từ đại bi để quán chiếu căn cơ của chúng sanh. Chúng sanh phù hợp pháp gì thì Phật đem pháp đó đến cho chúng sanh. Không có chuyện ở đây chỉ dạy niệm Phật, không dạy gì khác hay ở đây chỉ dạy Văn hóa Truyền thống, không có niệm Phật thì chúng ta đã đoạn duyên với chúng sanh.

Cho nên chúng ta phải quán chiếu để xem chúng sanh thích pháp gì thì mang pháp đó đến cho họ. Dần dần họ sẽ tự tìm đến pháp cao hơn. Có người trước đây không biết đến Phật pháp nhưng nhờ việc học chuẩn mực Thánh Hiền, học Văn hóa Truyền thống mà họ đến với Phật pháp. Hòa Thượng nói: ***“Phật giáo hóa chúng sanh cũng giống như Cha Mẹ dạy con trai, con gái. Mỗi đứa có một tánh cá biệt, có đứa rất là nghe lời, có đứa rất là ngoan cố, vậy thì không thể***

dùng một loại phương pháp để dạy bảo được!” Nếu dùng một pháp khô cứng để giáo hóa chúng sanh thì chúng sanh không thể tiếp nhận và điều quan trọng là chúng ta không tiếp cận được chúng sanh. Nếu chúng ta tiếp cận được họ, họ sẽ cảm, sẽ ngưỡng mộ, kính tin mà tìm đến học tập.

Hòa Thượng dạy rằng không thể dùng một phương pháp nào đó theo sự chấp trước của chính mình để áp đặt lên người khác. Ngày nay có nhiều người học Phật ăn chay khinh bỉ người ăn mặn hay người không ăn hành tội chê bai những người ăn hành tội là tu theo pháp tà. Đó chính là chấp trước vào cái của mình. Đối với ăn uống, những gì làm tăng thêm dục vọng, sanh khởi tánh khí bất thường thì những thứ đó đều không nên dùng.

Cha Mẹ dạy con phải xem xét căn tánh của con cái, đưa nghe lời hay đưa ngoan cố đều có cách dạy khác nhau. Trong cộng đồng đại chúng, chúng ta cũng phải xem xét căn trọng, vì những người ngoan cố sẽ phá hoại đại chúng. Có những người Thầy từng phải công bố trước công chúng rằng người này, người kia không phải là học trò của họ vì những học trò này sẽ làm hại đại chúng. Đây là điều đau lòng mà phải nói ra. Ngày nay, một người xuất thân từ nơi nào đó, một thời gian thì lôi kéo được nhiều người đi theo, tin theo. Từ đó, họ trục danh, trục lợi và cuối cùng thì tan rã, không có thành tựu nào từ nơi Phật pháp, khiến cho biết bao nhiêu chúng sanh bị thoái tâm.

Nhiều người bảo tôi là đệ tử của Hòa Thượng Tịnh Không, tôi phải đính chính ngay rằng tôi chỉ là học trò của Ngài, được học từ xa. Tôi chưa từng được quỳ lạy dưới chân Ngài, suốt mấy mươi năm, tôi có cơ hội làm việc đó nhưng tôi thấy không cần thiết. Những băng đĩa giảng của Ngài được phổ biến, phiên dịch rất đầy đủ, cho nên chỉ cần y giáo phụng hành theo Ngài là đủ rồi. Hòa Thượng từng nói: *“Người đi theo tôi không có thành tựu, người chân thật làm theo tôi thì người đó mới có thành tựu”*. Có người cưỡng cầu, phá hàng rào để vào gặp và tặng cho Hòa Thượng một xâu chuỗi, đến giờ, chính người đó gần như không tu. Vậy thì chúng ta không y giáo phụng hành mà cưỡng cầu thì được gì? Người học trò mà không chịu học thì cho dù thầy có giỏi cỡ nào, người học trò đó không có cách gì giỏi được. Còn người học trò chịu học nhưng thầy có kém một chút thì người học trò vẫn thành tựu. Việc này, chúng ta phải sâu sắc mà quán sát mới có sự thể hội! Cho nên chúng ta phải y giáo phụng hành, nghe lời dạy mà làm theo.

Vừa qua, mọi người đều tự nâng tâm cảnh của mình, thấu hiểu lời Hòa Thượng dạy, ai cũng cùng nhau nỗ lực mà làm. Đội cơ sở vật chất 4,5 tháng trước có biến cố vậy mà đến nay họ vẫn hoàn thành rất nhiều việc ở khắp mọi nơi, đây chính là nghe lời làm theo. Rõ ràng như người xưa nói: *“Đoàn kết tạo nên sức mạnh”*. Hiện tại, các thầy cô và phụ huynh ở Đà Nẵng đã cùng nhau trên tinh thần tương thân tương trợ, chuyển 30 tấn gạo đến với bà con vùng lũ.

Nếu mỗi chúng ta đều nâng cao tâm cảnh của mình, gạt đi sự phân biệt, chấp trước thì chúng ta sẽ làm được nhiều việc. Nếu chúng ta không đưa lên sự phân biệt, chấp trước, lời lỗ, hơn thua, tốt xấu mà y theo chuẩn mực của người xưa, của Phật Bồ Tát thì làm sẽ không sai. Hòa Thượng Tịnh Không đã sống một cuộc đời và ra đi một cách viên mãn, để lại bài học thân giáo viên mãn, vậy nếu chúng ta nghe theo làm theo thì không sai. Sự phân biệt, vọng tưởng, chấp trước của chúng ta mới gây nên hệ lụy, dẫn tới chúng sanh và chính mình phiền não. Chỉ cần nghe lời thật làm là có thành tựu, vậy mà sao chúng ta không làm! Nếu có làm thì sẽ chen lẫn tập khí xấu của bản thân để rồi chính mình gây ra nhiều việc hư hại, làm phiền não cho những người xung quanh. Người như thế có phải là người thông minh không? Trên Kinh Phật nói những người này là những kẻ đáng thương.

Hòa Thượng chỉ dạy rằng: ***“Chúng ta xét nghĩ câu Phật nói trên Kinh thì càng nghĩ mới thấy mình chân thật là người đáng thương. Ai là người thông minh, có trí tuệ? Người nghe lời, thật làm theo giáo huấn của Phật là người thông minh, là người có trí tuệ”***. Chúng ta đã học Phật nhiều năm, những lời dạy của Phật giúp chúng ta vượt thoát tập khí xấu ác của mình và mang lại lợi ích chân thật cho xã hội đại chúng. Chúng ta tận tâm tận lực làm cho xã hội đại chúng nhưng không khởi ngay đến ý niệm mình làm. Trên Kinh Kim Cang chỉ dạy rằng: Không thấy người tặng, không thấy người nhận và ngay vật cho đi cũng không thấy. Như lời Hòa Thượng chỉ dạy rằng: ***“Việc tốt cần làm nên làm, không công không đức.”*** Hôm qua tôi nghe dự báo là sắp có cơn bão số 15, bà con chưa kịp định tỉnh thì lại phải đối diện với cơn bão mới. Cho nên tinh thần của chúng ta sẽ còn tiếp tục đề sẵn sàng ứng cứu những nơi có thể đến được. Tinh thần nhường cơm xẻ áo là truyền thống của dân tộc, đã đi vào máu của chúng ta.

Phật dạy chúng ta bố thí phải tam luân không tịch. Không phải anh giúp ai đó thì mong muốn người ta nhớ ơn mình. Đây là điều không cần thiết! Phật Bồ Tát Thánh Hiền đến thế gian đều là tận lực hy sinh phụng hiến. Chúng ta là học trò của Phật thì phải biết nghe lời và người biết nghe lời Phật là người thông minh, còn làm theo cách của riêng mình là kẻ đáng thương. Giáo huấn của Phật, Bồ Tát, Thánh Hiền đã được minh chứng qua không gian và thời gian, không cần chúng ta phải dò xét, trắc nghiệm nữa. Lời giáo huấn đó là chân lý nên mới trường tồn như vậy.

Câu nói y giáo phụng hành đã khiến chúng ta phải suy xét, mới đọc thì cảm thấy như mình đã làm được tuy nhiên, càng làm càng thấy mình làm chưa giống, thấy mình kém xa với lời giáo huấn của Phật Bồ Tát Thánh Hiền. Thậm chí, khi chưa làm thì không sao, làm được chút việc thì chúng ta liền rơi vào ảo danh ảo vọng. Cuối cùng vẫn vì ta mà làm! Phật Bồ Tát đến thế gian hoàn toàn là vô ngã nên Ngài được tôn xưng là “*Vô duyên đại từ*”, giống như Hòa Thượng đến và rời khỏi thế gian như một lữ khách. Hơn 90 năm Ngài ở thế gian không có một vật gì thuộc sở hữu của mình, ngài ở nhờ nhà người khác và từ năm 36 tuổi đến lúc vãng sanh thì không quản tiền. Nếu chúng ta còn có vật gì đó sở hữu thì chúng ta chưa phải là lữ khách.

Hòa Thượng nói người biết nghe và làm theo lời Phật dạy là người thông minh, vậy mà bao lâu nay, chúng ta vẫn nghe theo tập khí xấu ác của mình chứ chưa thật làm, chưa nghe theo, làm theo lời Phật dạy. Cho nên chúng ta phải tự xét lại, ở gia đình chúng ta nghe lời cha mẹ, ở trong trường thì nghe lời thầy cô, còn đối với pháp tu nơi nhà Phật hay đối với chuẩn mực Thánh Hiền thì chúng ta nghe lời thầy dạy. Hòa Thượng từng nói: “*Đối với Phật pháp, nếu thiếu người giảng giải thì cho dù một người có năng lực tri thức ở thế gian, cũng không thể thấu hiểu được Phật pháp*”.

Hòa Thượng Tịnh Không luôn thể hiện thân giáo và khẩu giáo để chúng ta học tập và làm theo. Ngài đã chứng minh cho chúng ta trong suốt 70 năm làm việc của mình. Mọi việc làm của Ngài đều thành tựu viên mãn nên chúng ta chỉ cần làm theo mà không cần mất thời gian suy xét. Đối với thế gian, Ngài tận tâm tận lực hy sinh phụng hiến, đến mức Ngài không có gì sở hữu, Ngài chỉ có quyền sử dụng. Vậy mà Ngài vẫn làm được rất nhiều việc. Đâu phải có nhiều tiền tài đất

đại nhà cửa mới làm được nhiều việc đâu! Ngài không sở hữu thứ gì mà ngài sở hữu tất cả.

Bà cư sĩ họ Lô từng dẫn Hòa Thượng đi mua đồng hồ, nhân tiện ghé qua ngân hàng thăm tài sản của bà. Bà mở két sắt cho Hòa Thượng xem để khoe với Ngài là tài sản của bà rất nhiều. Hòa Thượng nói: *“Bà chỉ có bấy nhiêu thôi sao? Nếu chỉ mở cửa để nhìn rồi đóng lại thì tôi đi chỗ nào, tôi cũng bảo người ta mở ra cho tôi xem, rồi tôi đi thì nhiều lắm. Nếu lâu lâu chỉ đến nhìn thì không cần thiết”*. Ý của Hòa Thượng là tại sao không đem số tài sản đó mà phục vụ chúng sanh. Có thể nói đời sống của Hòa Thượng với 70 năm hoằng truyền Phật pháp, làm ra tấm gương khẩu giáo, thân giáo viên mãn, sau cùng thành tựu viên mãn. Khi Ngài đã ra đi, Ngài để lại cho thế gian những giáo học viên mãn.

Trong tu hành, Hòa Thượng nhắc đi nhắc lại rằng chúng ta có đại nhân duyên, đại phước báu, đại thiện căn nên mới có thể gặp được pháp môn Tịnh Độ. Phật pháp có tới 8 vạn 4 ngàn pháp môn, vậy mà chúng ta có thể gặp ngay được pháp Tịnh Độ! Không dễ gì mà một ai đó có thể tin Tịnh Độ! Bản thân tôi, ngay từ nhỏ, khi còn bập bẹ đã nhìn thấy bà nội niệm Phật, ăn chay, hiền từ, hòa nhã và ông bà ngoại đều ăn chay đã để lại ấn tượng trong tôi. Thậm chí, tôi chưa bao giờ thấy bà nổi giận một lần nào. Vậy thì mọi người thử nghĩ xem, đây có phải là nhân duyên lớn lao không? Khi vừa sanh ra, vừa nhận thức về cuộc đời đã thấy được tấm gương tu Tịnh Độ.

Hòa Thượng nói: ***“Trên Kinh Đại Tập, Phật giảng nói rất rõ ràng rằng thời kỳ Chánh pháp Giới luật thành tựu, thời kỳ Tượng pháp Thiền định thành tựu và thời kỳ Mạt pháp Tịnh Độ thành tựu. Hiện tại, chúng ta sanh vào thời kỳ Mạt pháp, bạn tu Tịnh Độ thì bạn là học trò biết nghe lời. Nếu bạn không nghe lời thì bạn đã cô phụ lời dạy bảo của Bốn sư Thích Ca Mâu Ni Phật. Chính mình nếu không có cơ duyên thì không nói làm gì, ngay trong đời này chúng ta chân thật là có nhiều Thiện căn, nhiều Phước đức mới gặp được duyên phận này. Đích thực là không dễ dàng gì! Ngay trong đời này bạn gặp được Tịnh Độ như trên Kinh đã nói: “Bá thiên vạn kiếp nan tao ngộ” - trăm ngàn muôn kiếp mới được gặp.”***

Gặp được rồi mà chúng ta không trân trọng, không nỗ lực để cho cơ hội này đi qua trước mắt mình thì đây là việc vô cùng đáng tiếc. Chúng ta sanh vào thời

kỳ Mạt Pháp có nhiều cám dỗ khiến chúng ta chạy theo, đặc biệt là dính chấp vào ảo danh ảo vọng, xem tin tức trên mạng, gây nên sự loạn động. Một giờ đồng hồ niệm Phật thì thấy mệt mỏi còn một giờ đồng hồ lướt điện thoại thì sao mà nhanh quá. Đây chính là tập khí xấu ác của mình. Cho nên, chúng ta phải tạo duyên để kéo mình về với Chánh pháp, Chánh đạo. Đừng tạo duyên để bản thân gần gũi, tiếp cận với những thứ chương đạo./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót.

Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!